

1. szám.

1890. január 1-én.

II. évfolyam.

BUDAPESTI
SAKK-SZEMLE.

FOLYÓIRAT A SAKKJÁTÉK KÖRÉBŐL
MEGJELENIK MINDEN HÓ 1-ÉN.

Országos Széchényi Könyvtár

KIADJA

A „BUDAPESTI SAKKOZÓ-TÁRSASÁG”

BUDAPEST

NYOMATOTT KAUFMANN JÓZSEF KÖ- ÉS KÖNYVNYOMDÁJÁBAN

Mária Valeria-utca 15.

STERNBERG ÁRMIN

HANGSZER IPAR-TELEPE

Budapest, VII. ker., Kerepesi-út 36. sz.

Saját gyártmányú vonós-,
verős-, fa- és réz-fuvó-
hangszerek.

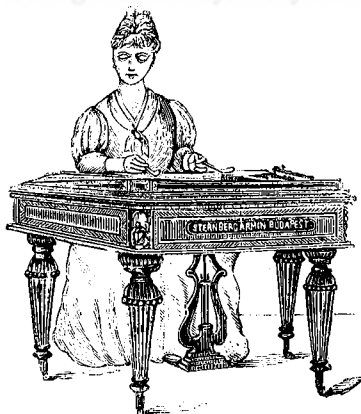
Mindennemű hangszer
kellékei és alkatrészei.

Saját készítményű
bel- és külföldi hurok.

Különlegességek
harmonium és harmonikákban.

Legnagyobb raktár
mechanikai hangszerekben
és azok kótáiban

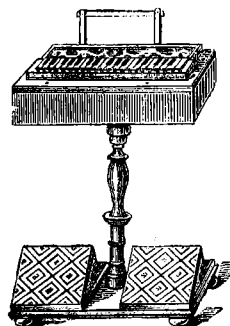
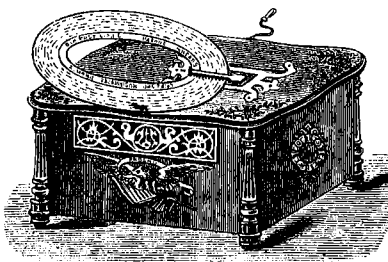
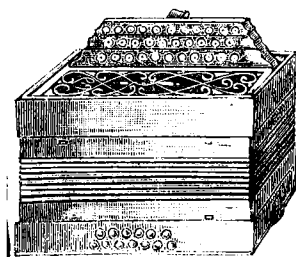
mint „Ariston“, „Hero-
phon“, „Symphonion“,
„Manopan“, „Phönix“ stb.

Mindennemű javítások
és zongora-hangolások
pontosan teljesítenek.

✦ Nagy képes árjegyzék ✦
ingyen és bérmentve.

Harmonikáról külön árjegyzék.

BUDAPESTI SAKK-SZEMLE.

Kiadja a „Budapesti Sakkozó-Társaság.”

G. m. m.
2392

Előfizetési ára egész évre 2 frt
félévre 1 frt. Megrendelések a
„Budapesti Sakkozó Társaság”
czimére küldendők Budapesten
Tigris szálloda.

Szerda, január 1-én.

A lap szellemi részét illető
közlemények a szerkesztőhöz
Budapesten, koronaherceg-
utca 2. szám alá küldendők.

A sakkjáték és az élet.*)

Egy sakkjátékos elmélkedései. — ALBIN ADOLFTÓL.

A sakkjáték, e legnemesebb valamennyi játék között, mely minden valószínűség szerint Perzsiában a költészet és álmok honában találtatott fel, oly végtelen, oly kifürkészhetetlen mint akár a nagy természet maga.

Minél mélyebben hatolunk be e játék szellemébe, annál erősebb lesz az a meggyőződésünk, hogy annak feltalálója előtt az élet maga lebegett mintakép gyanánt, mikor művét megalkotta.

Ha e játékot nézzük, ott látjuk abban az emberi életet minden kellemével és viharaival, ha pedig az életet tekintjük, a sakkjátékot látjuk benne rejtélyes bonyodalmaival, győzelmeivel és vereségeivel. Sakkhuzások mindenütt, ugy a politikában, mint a kereskedelemben s a közönséges életben. A ravasz számítást érdemül tudjuk be, ha a sakkhuzás sikerült, s titokban örömet érzünk afölött, ami másnak talán fájdalmat okoz.

Az ellenfél bábját a saktábláról elvenni nem szabad, ez illetlen, sőt törvénybe ütköző volna, de őt ravaszul tévutra vezetni, hogy a báb-ot ő maga veszítse el, ez megengedett dolog, hiszen épen ez a játék. Ha mi nem tesszük, megteszi ő!

De mennyiszer csalódunk! Mennyiszer számítottunk rá, hogy majd elnyerünk valamit az ellenféltől, s ahelyett azt a keveset is elvesztjük amink van. Erre azután azt mondjuk, hogy ez szerencsétlenség. Nem, ez csupán a mi elhamarkodott, nem eléggé átgondolt, esetleg oktalán eljárásunk következménye, hogy oly veszélyes játékba kezdünk, amelyben ellenfelünk volt az okosabb. Persze, hogy gyakran a véletlen is jelentékeny szerepet játszik, de rendszerint csakis a mi hibáink teszik az ellenfél győzelmét lehetővé.

Az életben épügy mint a sakkjátékban egyedüli feladatunk, egyedüli célunk, amit soha szem elől nem téveszthetünk az, hogy

*) E kis elmefuttatást Albin Adolf jeles bécsi sakkmeztől vettük.

a küzdterről magunkat leszoríttatni ne engedjük, hogy a lehető legjobb, biztosított pozíciót foglaljuk el. De mily nehéz azt megszerezni, mily kemény feltételektől függ az.

Megkezdjük a játékot. Ez pályánk kezdete. A szükséges elméleti ismereteket elsajátítottuk, s így felvehetjük a harcot. A játszma tehát kezdetét veszi. Esméikkel s nagyszabásu tervekkel lépünk ki az életbe. s megkezdjük a harcot egy előnyös állás kivívásáért. De ellenfelünk a sors is megteszi a maga húzásait, ellenlépéseket tesz, amelyek legszebb combinatioinkat meghiusítják. A legnagyobb erőfeszítéssel folytatjuk a küzdelmet, új tervekkel, új combinatiókkal állunk elő, áldozatoktól sem riadunk vissza, de minden hasztalan!

A játék végéhez érünk. Már ekkor teljesen kiabrándultunk. Szomoruan tekintünk vissza lépéseinkre, átlapozzuk ugyszólván az egész életet, s azt látjuk, hogy sok hibát követtünk el, de azokat többé már jóvátegnünk nem lehet. Már késő. A játszmát elvesztettük!

A sakkjáték legkiválóbb alakja, aki abban a vezérszerepet viszi, s aki a játéknak annyi érdeket kölcsönöz, a nő (die Dame). Ő a játék lelke, épügy mint ahogy az életben szívünk királynője. Minő áldozatra nem vagyunk képesek, hogy őt magunknak megszerezzük. Sokszor a véletlen is kezünkre játszik, mikor a másik az övét „en prise“ hagyja. Ez t. i. nem tudja őt kellőleg megbecsülni, mi pedig ösmerve az értékét foglyul ejtjük, s nagyon örvendünk birtokának.

A nő egyedüli örömét abban találja, hogy bennünket magához láncolt, s mi boldogok vagyunk abban a tudatban, hogy ő a mienk. Mily kellemes érzés tudnunk azt, hogy ő oldalunk mellett van. De mily szomorú, mily sívár és üres lesz előttünk a világ, ha őt elveszítjük, ha tőle erőszakkal megfosztatunk.

Tovább vonszoljuk az életet mint a már már elvesztett sakkjátszmát, abban a reményben, hogy talán még ránk mosolyog egy kis napsugár de hiába! A játszma már elvesztette érdekét előttünk, s ha netán elég erővel birunk is még, hogy remist érjünk el, mit ér, csak fél élet az, olyan, mint a nappal napsugár nélkül. Igaz, hogy új játszmát kezdhetünk, tehát új életet, de mit ér az, mikor az elsőt mégis elvesztettük.

Öntudatosan, vagy öntudatlanul sakkot játszik tehát mindenki a nagy sakktáblán, amelynek neve világ. S mindennek a vége a matt. Mint a sakkbábokat, úgy állít fel bennünket minden egyes eljátszott életjátszma után újból a nagy világmester, s mi hűségesen eljátszuk újból játékunkat, anélkül, fájdalom, hogy korábbi veszteségünkől okulhattunk volna.

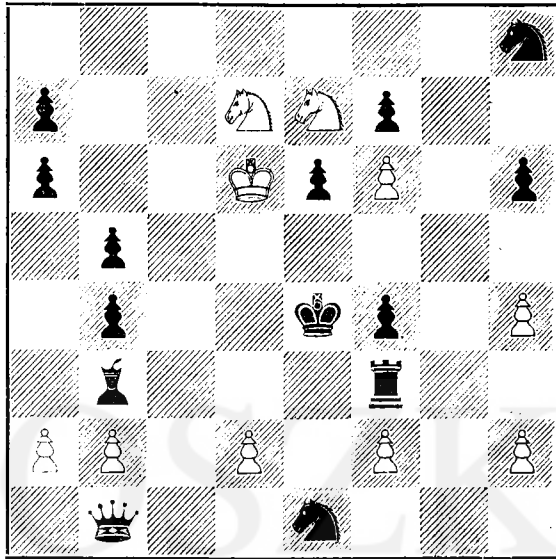
Feladványok.

E rovatunk 9 eredeti feladványt tartalmaz.

29. sz. feladvány.

Bláthy Ottó Titustól, Budapesten.

Sötét

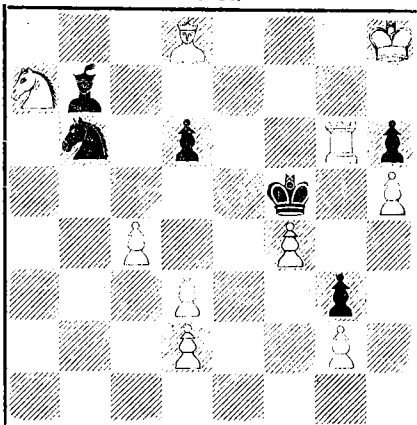
Világos.

Világos indul s a 67-ik lépésre mattot ad.

30. sz. feladvány.

Schuster Zsigmondtól, Budapesten.

Sötét.

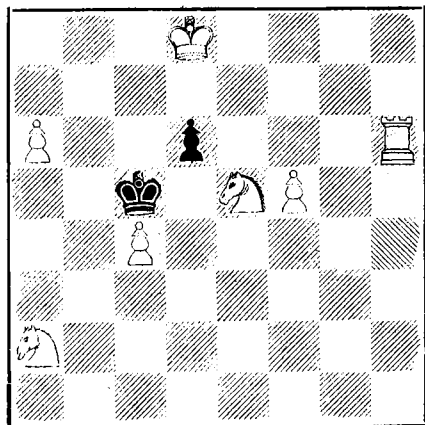
Világos.

Világos indul s a 4-ik lépésre mattot ad

31. sz. feladvány.

Czenthe Józseftől, Miskolczon.

Sötét.

Világos.

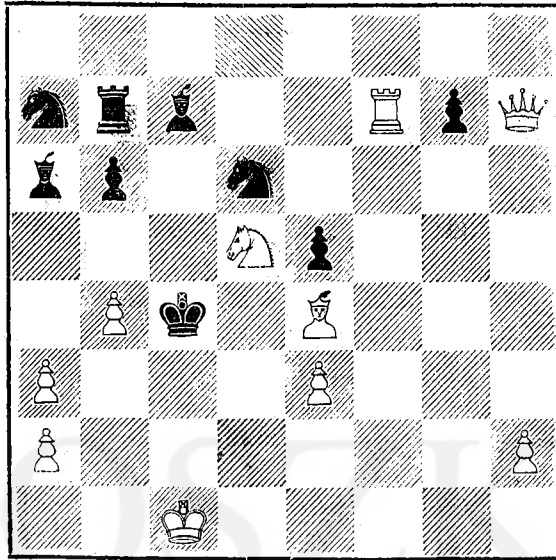
Világos indul s a 4-ik lépésre mattot ad.

32. sz. feladvány.

Weinheimer Rezsőtől, Bécsben.

Ajánlja Ehrenstein Mór urnak Budapesten.

Sötét.

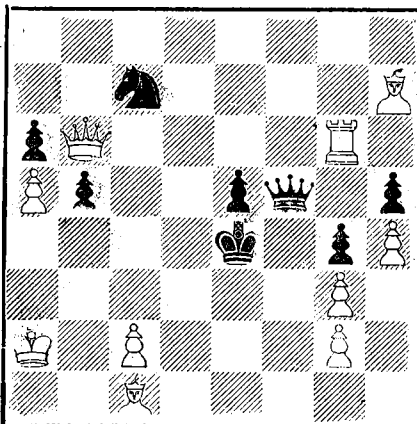
Világos.

Világos indul s a 4-ik lépésre mattot ad.

33. sz. feladvány.

Dr. Kálniczky Gézától, S.-A.-Ujhelyen.

Sötét.

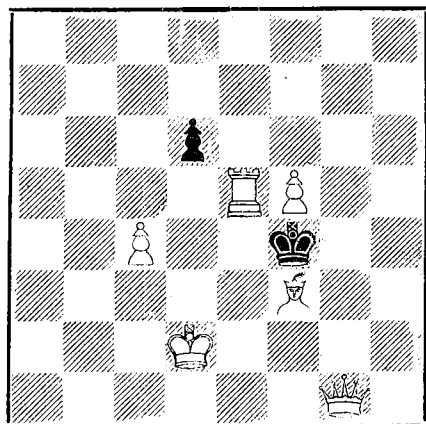
Világos.

Világos indul s a 3-ik lépésre mattot ad.

34. sz. feladvány.

Fellner Józseftől, Budapesten.

Sötét.

Világos.

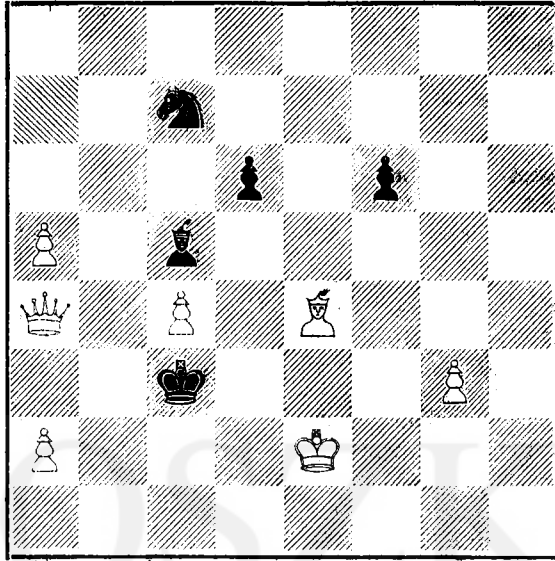
Világos indul s a 3-ik lépésre mattot ad.

35. sz. feladvány.

Ehrenstein Mórtól, Budapesten.

Ajánlja Weinheimer Rezső urnak, Bócsben.

Sötét.

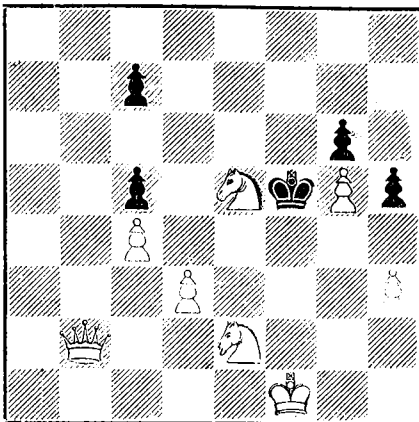
Világos.

Világos indul s a 4-ik lépésre mattot ad.

36. sz. feladvány.

Kelemen Józseftől, Bodzán.

Sötét.

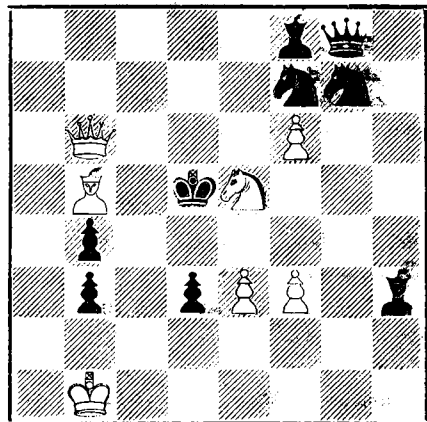
Világos.

Világos indul s a 3-ik lépésre mattot ad.

37. sz. feladvány.

Chocholous Györgytől, Bodenbachban.

Sötét.

Világos.

Világos indul s a 3-ik lépésre mattot ad.

Megfejtések

a 3-ik számban közlött feladványokhoz.

1) A sorszám nélkül közlött feladvány nem nélkülöz egyes sikerült ponteket, de többféleképp oldható meg. A célhoz vezet: 1) $V e8-e7, 1) e3-e4, 1) H f3-g3$.

2) 13-ik sz. feladvány. Elson Jactól. 1) $e2-e4 K e5 \times c4$ 2) $V e8 \times e6 \uparrow K e4-d3$ v. $f3$ 3) $V e6-e2 \uparrow$ -matt.

3) 14-ik sz. feladvány, Bürgin J.-től, 1) $B f5-g5 \uparrow K g6-h6 !$ 2) $B g5-g8 \uparrow B g3-g5$ 3) $F d6-f8 \uparrow K h6-h5$ 4) $V f4-f3 \uparrow K h5-h4$ 5) $H e3-f5 \uparrow B g5 \times f5$ 6) $B g8-g4 \uparrow K h4-h5$ 7) $V f3-h3 \uparrow F f2-h4$ 8) $B g4 \times h4 \uparrow K h5-g6$ 9) $V h3-g4 \uparrow K g6-f6$ 10) $B c5 \times f5 \uparrow K f6 \times e6$ 11) $B f5-d5 \uparrow K e6-f6$ 12) $V g4-g5 \uparrow K f6-e6$ 13) $B d5-d6 \uparrow V b6 \times d6$ 14) $F d3-f5 \uparrow K e6-e5 \uparrow$ 15) $F f5-e6 \uparrow K e5 \times e6$ 16) $V g5-f5 \uparrow K e6 \times f5 \uparrow$ -matt.

4) 15. sz. feladvány, Bláthy Ottótól, Budapesten. 1) $V d1-a1 K d6-e7$ 2) $H d4-f5 \uparrow K e7-f7$ v. $e6$ 3) $V a1-a2 \uparrow$ -matt

1) . . . $F h6-f8$ 2) $V a1-a3 \uparrow K d6-d5$ 3) $H d7-b6 \uparrow$ -matt.

5) 16. sz. feladvány. Dr. Kálniczky Gézáttól, S. A.-Ujhelyen. 1) $V h5-h1 b5 \times a4$ 2) $b2-b4 \uparrow a4 \times b3$ 3) $V h1-a1 \uparrow$ -matt. 2) $K a5-a6-ra V h1 \times c6 \uparrow$ -matt.

1) . . . $g3-g2$ 2) $F a4 \times b5 g2 \times h1$ 3) $b2-b4 \uparrow$ -matt. 2) $c6 \times b5-re V h1-a1 \uparrow$ -matt.

1) . . . $B a7-b7$ 2) $F a4-b3$ Tetszés szerint 3) $V h1-a1 \uparrow$ -matt.

6) 17. sz. feladvány. Ehrenstein Mórától, Budapesten. 1) $F b3-c2 d6-d5$ 2) $V g4-f3 e4 \times f3$ 3) $d2-d4 \uparrow$ -matt 2) $K e5 \times f5-re V f3-h5, d5-d4-re V f3 \times e4 \uparrow$ -matt.

1) . . . $K e5-d5$ 2) $V g4-c2 K$ tetszés szerint, 3) $V e2-b5, c4$ vagy $e4 \uparrow$ -matt.

7) 18. sz. feladvány. Schuster Zsigmondtól, Budapesten. 1) $B c4-h4 K e6 \times f5$ 2) $B h4-h5 \uparrow K f5-e4, e6, g4$, vagy $g6$ 3) $F b5$ megfelelőleg \uparrow -matt.

1) . . . $K e6-d5$ 2) $F e5-h2 \uparrow K d5-e6$ 3) $F b5-d7 \uparrow$ -matt.

1) . . . $e3-e2$ 2) $F b5-d7 \uparrow K e6-d5$ 3) $F e5-h2 \uparrow$ -matt.

8) 19. sz. feladvány. Pap Jenőtől, Miskolczon. 1) $H e7-e8 K f5-e6$ 2) $F e2-g4 \uparrow K e6-d5$ 3) $H g8-e7 \uparrow$ -matt.

1) . . . $e4-e3$ 2) $H g8-e7 \uparrow K f5-e6$ vagy $e4$ 3) $F e2-g4$ vagy $H e8-d6 \uparrow$ -matt.

9) 20. sz. feladvány. Dr. Gold Samutól, Bécsben. 1) $H g5-e6$, sötét tetszés szerint, matt 3 változatban.

A 3-ik számban közlött összes feladványok megfejtését pótlólag beküldték: dr. Türrbök István Budapesten, dr. Kálniczky Géza S. A.-Ujhelyen, és Mayer Károly Csákváron.

A 4-ik számban közlött feladványokat megfejtették: Dr. Bretter Dániel, Exner Győző, Fellner József Budapesten az összes feladványokat, Mayer Károly Csákváron a 21, 22, 23, 25, 26, 27, és 28. számúakat, Szobissek Ferencz Szomolnokon a 21, 22, 25, 26, 27 és 28. számúakat.

J á t s z m á k.

21. sz. játszma.

Szabálytalan megnyitás. — Játzatott a „British chess accociation“ idei mester-tornáján. Megjegyzések a „The Field“ után.

Világos :	Sötét:		
Bird H. E	Miniati N. T.	17) F b2×e5	V c7—c6
		A helyes folytatás F e7—d6 lett volna.	
1) f2—f4	d7—d5	18) H a4×b6†!	H d7×b6
2) Hg1—f3	H g8—f6	19) F e2—f3	H b6—d5
3) e2—e3	e7—e6	Sötétnek nincs jobb lépése. Vezér-lépésekre B b1×b6 következik és világos könnyen nyer.	
4) b2—b3	a7—a6	20) c4×d5	e6×d5
5) F f1—d3	e7—e5	21) d2—d3	f7—f6
6) Fc1—b2	F f8—e7	22) F f3—g4†	K c8—d8
7) O—O	H b8—c6	23) V e1—a5†	K d8—e8
8) c2—c3	V d8—c7	24) F e5—c7	F b7—a8
9) c3—c4	d5×c4	25) B f1—f2	K e8—f7
10) b3×c4	b7—b6	26) B f2—b2	h6—h5
11) H b1—c3	F c8—b7	27) F g4—f5	d5—d4
12) F d3—e2	h7—h6	28) e3—e4	F e7—d6
13) V d1—c1	O—O—O	29) F c7×d6	V c6×d6
A hosszú elsáncolás által sötét erős támadásnak teszi ki magát, miután gyalog hadállása a vezérszárnyon gyönge. A rövid elsáncolás helyesebb lett volna.		30) B b2—b6	F a8—c6
14) H c3—a4	B d8—g8	31) V a5×a6	B g8—a8
Sötét ellentámadást akar megkísérteni, de elkésik.		Sötét már nem védhette magát kellőleg.	
15) B a1—b1	H f6—d7	32) B b6—b7†	F c6×b7
16) H f3—e5	H c6×e5	33) B b1×b7†	V d6—c7
		34) V a6—e6†	Sötét feladja.

E játszma a legszebb játszma kitűzött díjat nyerte.

22. sz. játszma.

Evans esel.

Játzatott a pesti sakkkörben 1889 december hóban.

Világos :	Sötét:		
Exner Győző.	Figdor Adolf.	8) c3×d4	F e5—b6
1) e2—e4	e7—e5	9) H b1—c3	H g8—f6
2) H g1—f3	H b8—c6	E lépés nem ajánlatos. Kielégítőbb védelmet nyújt H c6—a5.	
3) F f1—c4	F f8—c5	10) e4—e5	d6×e5
4) b2—b4	c5×b4	11) F c1—a3	F b6×d4
5) c2—c3	F b4—c5	H c6—a5 most már nem történhetik 12) F c4×f7† K e8×f7 13) H f3×e5† K f7—e8 14) B f1—e1 F c8—e6 15) d4—d5 miatt.	
6) O—O	d7—d6		
7) d2—d4	e5×d4		

Ajánlatra méltó sakk-könyvek

kaphatók **Robicsek Zsigmond** könyvkereskedésében

Budapesten, V. nagy-korona-utca.

- Lange-Rozsnay.** A sakkjáték elemei. Vezérfonal a sakkjáték megtanulására. —.80.
- Márki J.** A sakkjáték tankönyve 129 ábrával 2.50.
- Berger J.** Theorie und Praxis der Endspiele Ein Handbuch für Schachfreunde. Leipzig 1890. (Epen most jelent meg!) 5.40.
- Dufresne J.** Der praktische Schachmeister. 2-te verm. u. verb. Aufl. Hamburg, 1879. 1.80.
- „ Der junge Schachspieler. Darlegung des edlen Spieles für die Jugend. Weimar, 1886. 1.35.
- „ Die Anthologie d. Schachaufgaben. Nebst Originalbeiträge von A. Anderssen. 1864. Vászokötésben (5 frt. 40 kr. helyett) 2.70
- „ Die Probleme d. Londoner Schach-Turniers 1862 etc. 1865. (90 kr. helyett) —.45.
- Lange Max.** Handbuch der Schachaufgaben. Leipzig, 1862 1.80.
- „ Der Meister im Schachspiel. Theoret.-prakt. Anweisung, von den Anfangsgründen bis zur Meisterschaft im Schachspiel zu gelangen. Mit zahlreichen Erläuterungen aus der Geschichte wie Theorie des Schachspiels u. vielen Musterpartien der hervorragendsten Schachmeister. 7-te Auflage. Weimar, 1881. 2.70.
- Levitschnigg.** Der Schachmatador. Ein Leitfadern zum Selbstunterricht im Schachspiele. 3-te Auflage von G. Minckwitz. Mit Schachpartien berühmter Meister und einer Auswahl vorzüglicher Schachprobleme. Vászokötésben 1.10.
- Minckwitz J.** Das A. B. C. des Schachspiels. Anleitung zur raschen Erlernung des ersten Spiels und Einführung in die Problemcomposition. 2-te Aufl. Leipzig, 1884. —.96.
- Minckwitz Hans.** Der kleine Schachkönig. Leichtfassliche Anleitung zu rascher Erlernung der Schachspielkunst. 2-te Aufl. Leipzig, 1889. —.90.
- Metger J.** Die Schachschule. Leichtfasslicher Lehrgang zur raschen und gründlichen Erlernung des Schachspiels. Leipzig, 1886. —.72
- Montigny Alfréd.** Der kleine Schachmatador, oder: kurze und leichtfassliche Anweisung zur Selbsterlernung des Schachspiels. Nebst 25 Musterspielen. 4-te Aufl. Berlin. —.45.
- Paul Morphy's** Schachspielkunst. Eine praktische Anleitung. Mit Musterspielen und vielen Abbildungen. Für Anfänger und Geübte. Nebst den besten Partien verschiedener Schachwettkämpfe der neuesten Zeit und einer Anzahl auserlesener Aufgaben, 12-te Aufl, 1.20.
- Portius.** Katechismus der Schachspielkunst. 10-te Aufl. Leipzig, 1889. Vászokötésben 1.20.
- Thon C. F. G.** Der Meister im Schachspiel. 6-te Aufl. Mit 2 Figurentafel. 1863. (1 frt 80 kr. helyett) —.90.
- Vanderheid's** Prakt. Leitfaden zum Studium des Schachspiels 5-te Aufl. Wien, 1888. —.96.
- Zneckertort und Dufresne.** Neuester Leitfaden des Schachspiels. Mit 120 verschiedenen Diagrammen und 42 erläuterten Muster-Partien berühmter Schachmeister. 4-te Aufl. Berlin, 1889. 1.20
- „**Paul Morphy.**“ Skizze aus der Schachwelt von Dr. Max Lange. 2-te Auflage enthaltend 300 erläuterte Spiele, Mit Paul Morphy's Bildniss. Leipzig, 1881. 3.—.
- Der erste und zweite Kongress.** des deutschen Schachbundes Leipzig 1879 — Berlin 1881. Bearbeitet von E. Schalopp. Mit dem Bildniss von H. Zwanzig. Leipzig, 1881. 3.—.
- Der dritte Kongress** des deutschen Schachbundes. Nürnberg 1883. Bearbeitet von E. Schalopp. Mit dem Bildniss von A. Roegner. Leipzig, 1884. 3.60.
- Der vierte Kongress** des deutschen Schachbundes, Hamburg 1885. Unter Mitwirkung von C. v. Bardeleben und M. Kürschner, Herausgegeben von J. Minckwitz. Leipzig, 1886. 2.40.
- Der fünfte Kongress** des deutschen Schachbundes, Frankfurt a. M. 1887. Herausgegeben von C. v. Bardeleben. H. v. Gottschall und J. Micses. Leipzig, 1889. 3.—.
- Wekerle, Dr. I.** Die Philosophie des Schach. Mit einer Tabelle. Leipzig, 1879. 2.16.

Vegyesek.

*A „budapesti sakkozó társaság“ handicap versenye december hó 22-én vette kezdetét. A versenyre 36 résztvevő jelentkezett, kik négy osztályba soroztattak. Az első osztályba tíz, a másodikba tízennégy, a harmadikba kilenc, a negyedikbe három játsszó osztattott be. Az első díj négy darab arany, a második 15 frt, a harmadik 8 frt, a negyedik 5 frt. Rendkívüli 5-ik díj egy két forintos tallér. Külön elsősegi díj az első osztálybeli játsszók részére 1 arany. Ezekon kívül több könyvdíj. Miután a résztvevők hetenkint két játsszmát tartoznak játsszani, a verseny előre-láthatólag 4 hóig fog tartani. Jövő számunkban kezdjük meg a versenyben váltott sikerültebb játsszmák közlését.

*A „Münchener Neuesten Nachrichten“ által rendezett feladvány versenyen a díjakat a következő feladványszerzők nyerték el:

A négy lépésesekre kitűzött első díjat Dr. Schindler Nándor Bécsből, a másodikat Salminger J. Münchenből. A 3 lépéseseknél az első díjat Norlin A. Stockholmból, a másodikat Ehrenstein Mór a hírneves magyar feladványszerző Budapestről, a 3-ikat Behting C. Rigából. A külön díjat Pospisil J. Prágából.

*A bécsi Kölsch-verseny 1890. évi január 6-án veszi kezdetét. A 15 résztvevő mindenik e két játsszmát vált s így a verseny mintegy négy hóig fog tartani.

*A „British Chess Association“ által rendezett mester-verseny november hó végén befejeztetett. A versenyen nem voltak díjak kitűzve, hanem minden játsszó a Berger-Sonneborn-féle rendszer szerint a nyert játsszmák arányában díjaztatott. Bird nyert $7\frac{1}{2}$, Gunsberg $7\frac{1}{2}$, Mason $5\frac{1}{2}$, Müller $5\frac{1}{2}$, Miniati $5\frac{1}{2}$, Lee $5\frac{1}{2}$, Blake 5, Van Vliet 5, Wanwright 4, Mortimer 4, Gossip $1\frac{1}{2}$ játsszmát.

*A new-yorki Manhattan Chess Club és a new-orleansi Chess, checkers and whist-club New-Orleansban január első napjaiban matchot játsszanak. Egy-egy részről 15 játsszó vesz részt a küzdelemben. A tét 1000 dollár.

Országos Széchényi Könyvtár

Szerkesztői üzenetek.

P. J. Miskolczon. A küldött feladványok közül a 4 lépéses 1) V g6—f6-tal is megoldható: K c4 2) V f6—f7 stb. Egyébként ez a második lépés az intendált 2) V c8—h5-öt is helyettesítheti. A legujabb hármast még nem vizsgáltuk meg.

M. K. Csákvárott. A 24-ik sz. feladvány f d5—c4-gyel nem oldható meg. Ellenlépés e4—e3.

S. E. Budapesten. A 24-ik sz. feladvány teljesen hibátlan.

Dr. Gold Samu, Bécs. A küldeményt megkaptuk. Legközelebb válasz megy.

FELELŐS SZERKESZTŐ: MÁKOVETZ GYULA.

Nyomatja Kaufmann József, Budapest V. Mária Valéria-utca 15. sz.